İŞKUR

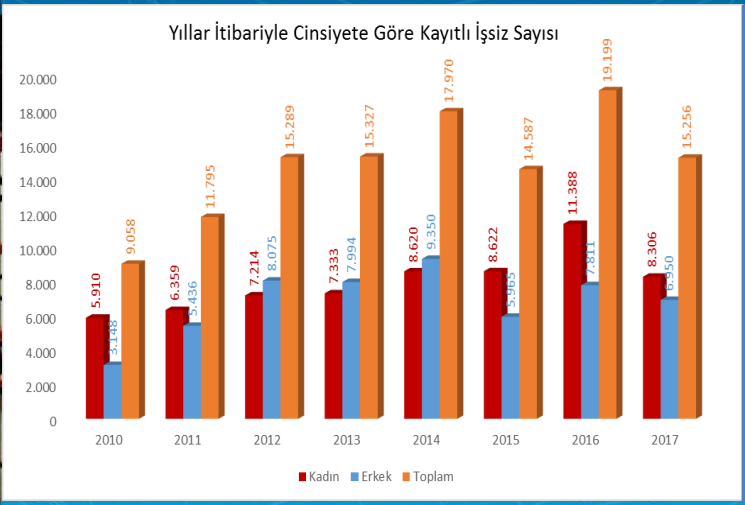

2018

ISPARTA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ISPARTA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018

YAZARLAR

Hasan Hüseyin ÖNAL

Esma Dilek KILIÇ

SUNUŞ

Ülke olarak temel politikalarımızın başında işsizlikle mücadele yer almaktadır. Sadece ülkemizde değil neredeyse tüm dünya ülkelerinde işsizlik önemli bir problem olarak görülmektedir. Bu problemin çözümü temelde birçok faktöre bağlıdır. Hükümet programlarımızın en önemli maddelerinden biri olan işsizlikle mücadele; özellikle genç nüfusa sahip olan ülkemiz için son derece önemlidir. Genç nüfusu istihdam etmek, ülke olarak istihdam alanlarımızı daha da genişletmeyi zorunlu kılmaktadır. İstihdam edilmiş her birey, toplumda kendine güvenen daha aktif, sorumluluk almış bir birey demektir. Bu amaçlara hizmet etmek ülke olarak hepimizin sorumluluğundadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılabilmesi için hükümetimiz düzeyinde ciddi atılımlar yapılmakta ve ciddi teşvikler devreye sokulmaktadır.

İşsizliğin temeline inilmesi, işgücü piyasasının sorunlarının olası çözümlerinin analiz edilmesi, istihdam yönünden sıkıntıların daha iyi anlaşılması amacıyla etkin çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu çalışmaların daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. İŞKUR İl Müdürlüğü yerel düzeyde tüm Türkiye'de sahaya inerek işverenlerimizle yüz yüze görüşüp sorunlarını analiz etmeye çalışmaktadır. Bu görüşmeler aktif işgücü politikalarına yön verecek şekilde olup problemin çözümünde etkin bir işlev görmektedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde sorulara nezaketle yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, işsizliğin tüm ülkemizde çözüme ulaşması temennisiyle, Isparta İşgücü Piyasası Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Ömer SEYMENOĞLU
Isparta Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu(İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli faktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden bir kurumdur.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 1 milyon 295 bin 77 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamında, ilimizde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla çalışanı olan 309 işyerine ulaşılmıştır.

İş ve Meslek Danışmanlarımızın işverenlerle gerçekleştirdiği görüşmeler sonrasında, ilimizde; istihdam edilenlerin meslek bilgileri, ihtiyaç duyulan açık işler ve bu açık işlerde aranan özellikler, bulunmasında/karşılanmasında güçlük çekilen meslekler ile bu mesleklerde neden çalışacak kişi bulunamadığına ilişkin bilgileri ve önümüzdeki yıl için istihdam beklentileri tespit edilmiştir.

Isparta İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu raporun hazırlanmasında zaman ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize ve emeği geçen Kurum çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Gürsel ÖKSÜZ
İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ iv
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR 1
YÖNETİCİ ÖZETİ 2
GİRİŞ 4
BİRİNCİ BÖLÜM 5
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 5
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 47
SONUÇ 55
EKLER 58
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 58

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 6
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 12
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 42
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 44
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 46
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 46
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 48
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 49
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 50
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 5
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017) 6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı 8
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı 18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 22
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu 23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Türlerinin Oranı (%) 24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri 28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 43
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 45
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı 52
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 53
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 53

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Isparta İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 309'dur. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 16 sektörde tam sayım yapılmıştır. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 13 bin 913 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 9 bin 601 çalışan erkeklerden, 4 bin 313 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 28,9'u, kadınların ise yüzde 32,8'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Isparta ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; İmalat ve Madencilik ve taş ocakçılığı Meslekleridir. Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 2,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Isparta ili açık iş oranı bakımından 0,1'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 13,6 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür. Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin İmalat grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %3,7'dır. Isparta ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve İnşaat meslek grubu Mensuplarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 18,5'i için Eğitim Düzeyi Önemli değil talep edilmektedir. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Elektrikçi (Genel) meslekleri takip etmektedir.

Isparta ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işverenlerin yüzde 26'sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 5 işyerinden 1'i istihdamın artacağını öngörürken, Isparta'da her 4 iş yerinden 1'i istihdamın artacağını öngörmektedir. Öte yandan

istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Isparta ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 4,1 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Isparta işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Isparta İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Isparta ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Isparta ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

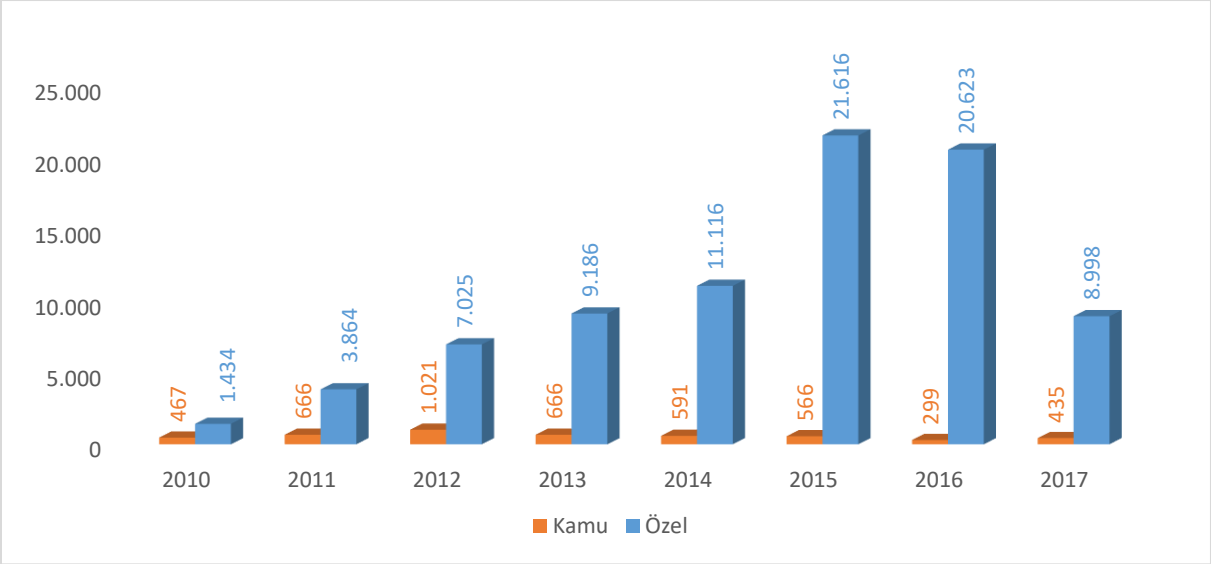

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 901 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 9 bin 433 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 94,5 oranında artmıştır. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir. 2015 yılından sonra özel sektör açık işlerinde düşüş görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.870
Temizlik Görevlisi	792
Garson (Servis Elemanı)	419
Satış Danışmanı / Uzmanı	398
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	310
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	273
Büro Memuru (Genel)	208
Şoför-Yük Taşıma	178
Aşçı Yardımcısı	163
Ön Muhasebeci	156

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2017 yılında 9 bin 433 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 2 bin 870 açık iş ile Beden İşçisi(Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 30,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

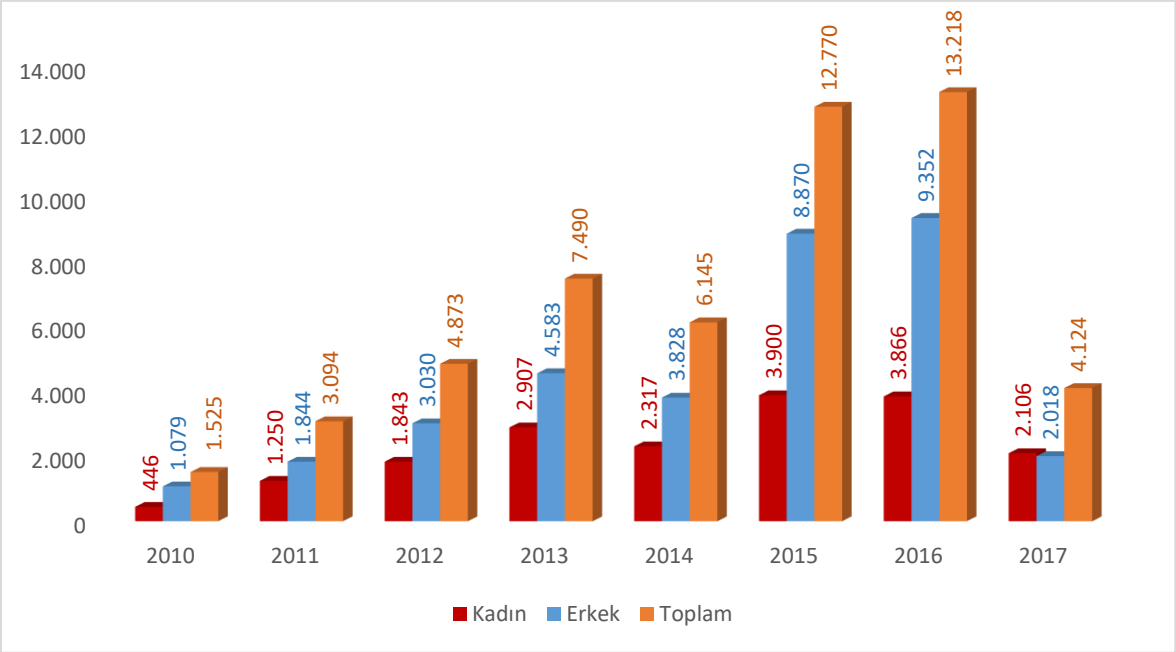

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 525 olan Isparta ilinde işe yerleştirilenlerin bin 79'u erkeklerden, geri kalan 446 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2016 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 13 bin 218 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılında işe yerleşenlerin yüzde 29,2'si kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede düşüş gözlenmekte iken aynı durum toplam işe yerleştirmede de görülmektedir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihityaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	498	467	965
Temizlik Görevlisi	231	318	549
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	67	180	247
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	61	150	211
Satış Danışmanı / Uzmanı	86	112	198
Garson (Servis Elemanı)	108	60	168
Hemşire	29	121	150
Büro Memuru (Genel)	60	83	143
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	47	28	75
Güvenlik Görevlisi	70	5	75

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 965 kişi işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 23,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar ve erkeklerin en çok Beden İşçisi(Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde işe işe yerleştirildiği görülmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz, ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

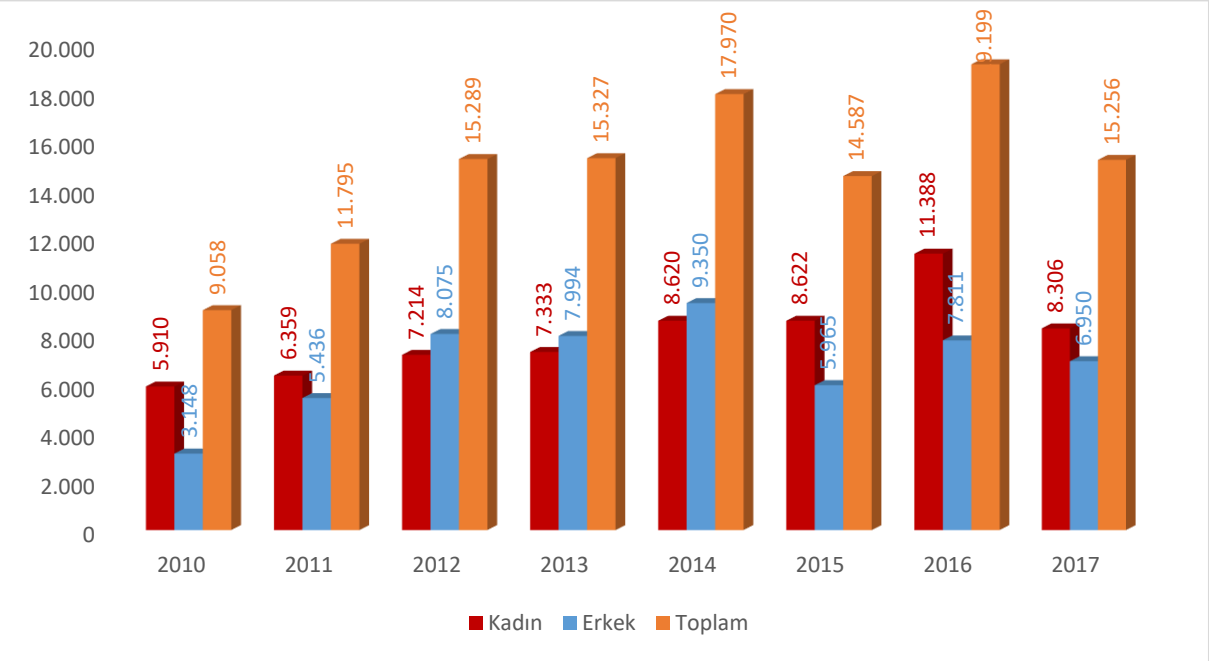

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Isparta ilinde İŞKUR'a kayıtlı 9 bin 58 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 3 bin 148'i erkek, 5 bin 910'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 15 bin kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Isparta'de 5 bin 910 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 8 bin 306 'ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Isparta ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Isparta ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 184 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Isparta ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %20,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış

Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi Satış Danışmanı/Uzmanı gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru (Genel) ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	61	460	593	1.053
2011	49	562	256	818
2012	48	562	252	814
2013	13	71	77	148
2014	21	160	100	260
2015	62	852	438	1.290
2016	71	481	814	1.295
2017	49	729	299	1.028

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 49 mesleki eğitim kursuna bin 28 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 299'u erkek, 729'u kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak

işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 70'in kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Mantar Yetiştiricisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Mantar Yetiştiricisi
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Mermer Döşeyici	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Arıcı	Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)
Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Mantar Yetiştiricisi	Sert Kabuklu Meyve Yetiştiricisi
Bitki Bakım Ve Koruma Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	Bitki Bakım Ve Koruma Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	Tığ Örgücü
Bağ Budama İşçisi	Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Çocuk Gelişim Elemanı
Arıcı	Bağ Budama İşçisi	Bitki Bakım Ve Koruma Makineleri Bakım Ve Onarımcısı
Sert Kabuklu Meyve Yetiştiricisi	Ahşap Şekillendirmeci	Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri Elemanı
Tığ Örgücü	Bilgisayar Destekli Muhasebe Görevlisi	Kösele Çanta İmalatçısı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Mantar Yetiştiricisi ve Aşçı Yamağı (Çırağı) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Mantar Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)ve Mermer Döşeyici mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	6	3	9
2011	58	67	34	101
2012	131	115	77	192
2013	336	212	220	432
2014	472	315	312	627
2015	1.153	838	830	1.668
2016	1.191	778	893	1.671
2017	670	623	518	1.141

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre azalış göstermiştir. Bu durum İşbaşı eğitim programlarının yanı sıra ilave istihdam teşviklerininde işverenler tarafından değerlendirildiğini göstermektedir.

2017 yılında 670 program düzenlenmiş olup toplam bin 141 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 54,6'sı kadınlardan yüzde 45,4'ü erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla azalış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Satış Danışmanı / Uzmanı	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Konfeksiyon İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)
Konfeksiyon İşçisi	Satış Elemanı (Perakende)	Büro Memuru (Genel)
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Aşçı Yardımcısı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Satış Elemanı (Perakende)	Ön Muhasebeci	Hasta Danışmanı
Aşçı Yardımcısı	Muhasebe Meslek Elemanı	Ön Muhasebeci
Hasta Danışmanı	Kasiyer	Aşçı Yardımcısı
Ön Muhasebeci	Hasta Danışmanı	Kasiyer
Kasiyer	Kurye	Satış Elemanı (Perakende)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında ilk sıralarda Satış Danışmanı / Uzmanı, Garson (Servis Elemanı) ,Büro Memuru (Genel), Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlendiği görülmektedir. Kadınlarda en fazla Satış Danışmanı / Uzmanı, Konfeksiyon İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	2	23	27	50
2011	16	191	201	392
2012	6	101	77	178
2013	10	158	114	272
2014	9	122	111	233
2015	11	113	154	267
2016	22	212	344	556
2017	18	204	249	453

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 18 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre azalış göstermiştir. Programa 2017 yılında 204'ü kadın, 149'u erkek olmak üzere toplam 453 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

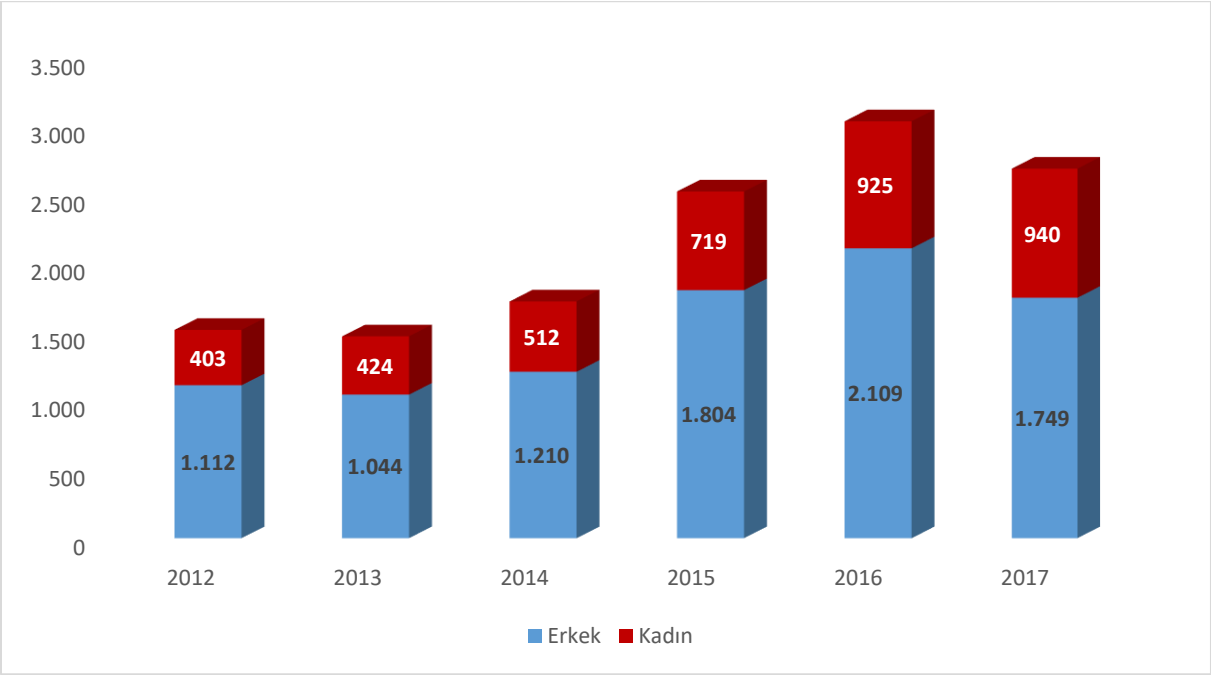

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2017 yılında yüzde 34,9'sı kadın olmak üzere 2 bin 689 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 11,4 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Isparta ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp

yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Isparta ilinde 309 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 13 bin 913 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Isparta ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Isparta ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	70
İnşaat	60
Toptan ve perakende ticaret	58
Ulaştırma ve depolama	24
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15
Eğitim	14
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8
Madencilik ve taş ocakçılığı	7
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Gayrimenkul faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Bilgi ve iletişim	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	**309**

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Isparta ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 22,6'sı İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Isparta ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 19,4'ü bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 17,9 olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oran olarak gerçekleşmiştir.

En az işyeri ise Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe 1'er tane ile bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Isparta ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

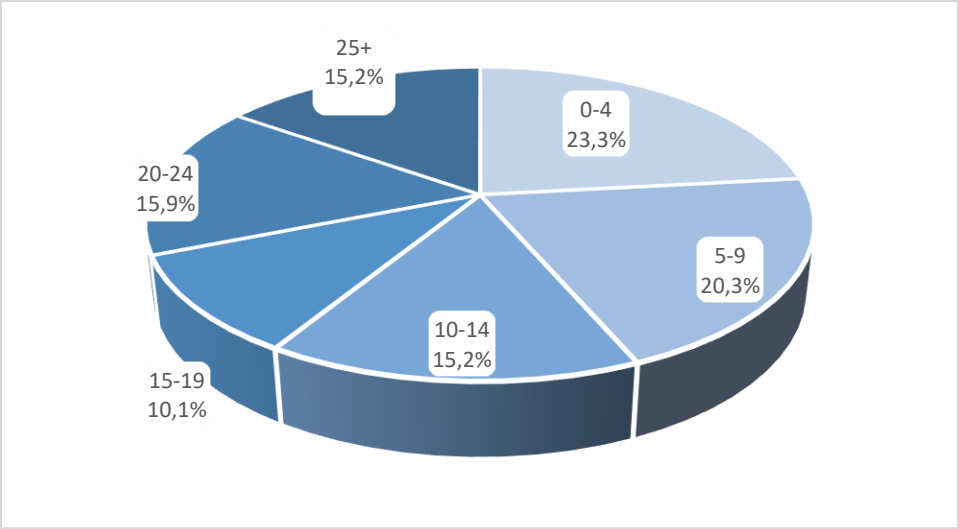

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Isparta ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 20,3'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 23,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 44'ü 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 31,1'i ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Isparta ilinde araştırma kapsamındaki her 5 işyerinden 2 tanesinin kuruluşu 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

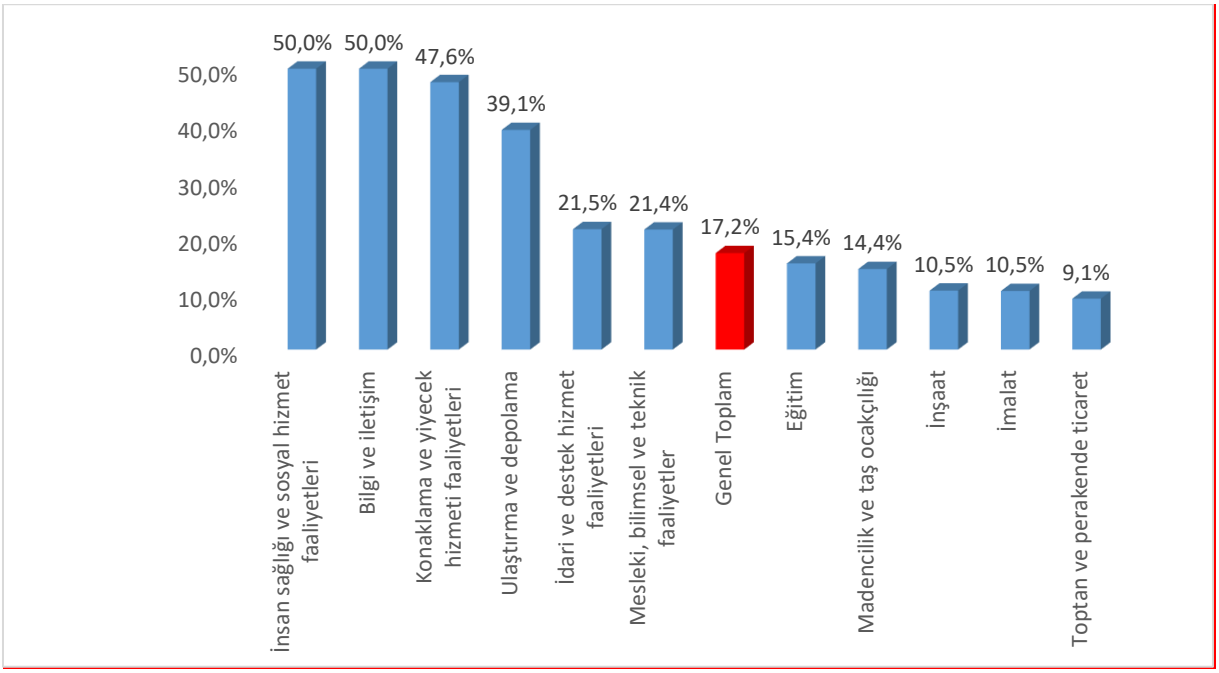

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yarısında part-time çalışan bulunmaktadır. Isparta ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 17,2 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Isparta ilinde ikinci sırada diğer Bilgi ve İletişim yer almıştır. Bu sektörde de işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 47,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira Toptan ve Perakende ticaret sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 9,1 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

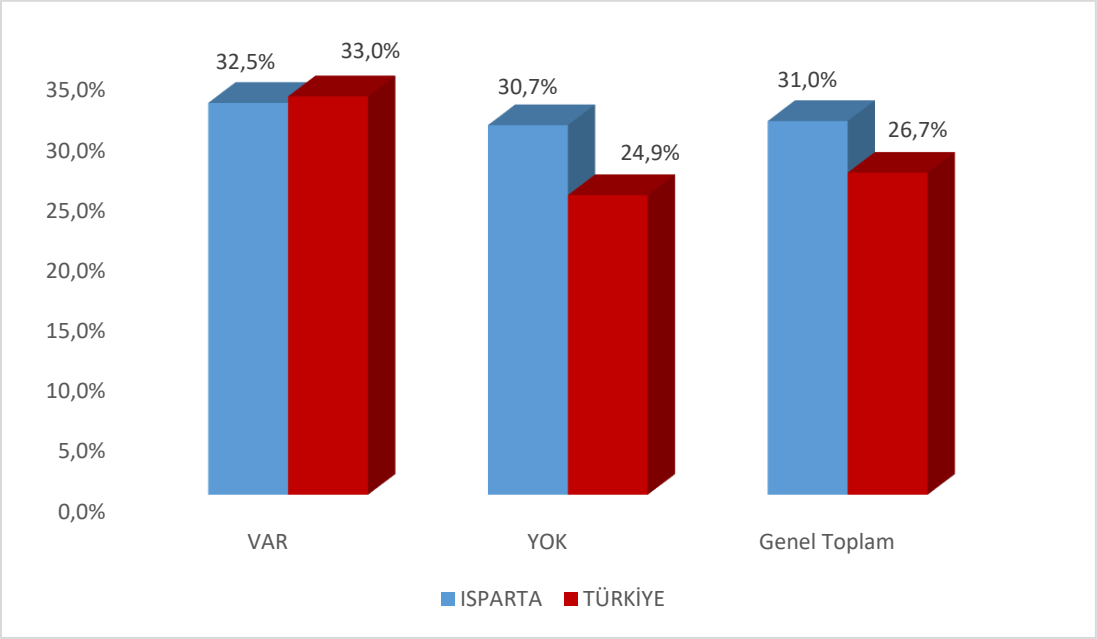

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Isparta ilinde bu oran yüzde 31 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Isparta ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 32,5 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 30,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Isparta ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

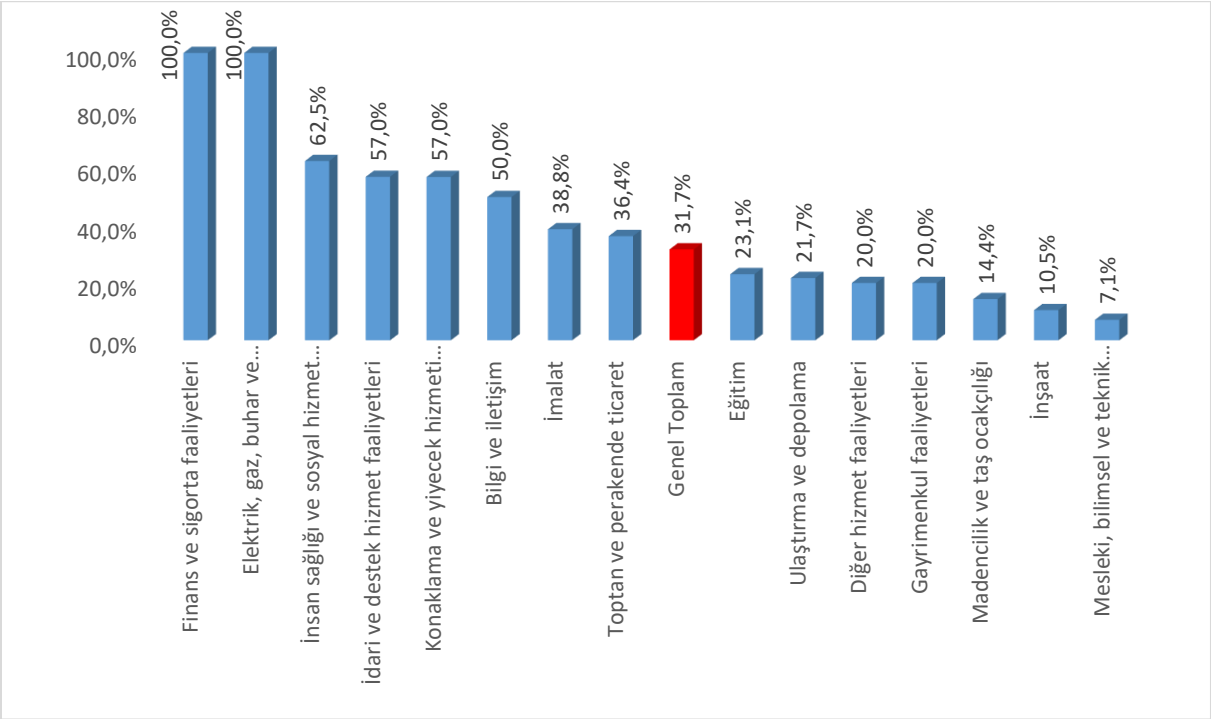

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 31,7'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Isparta ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Finans ve sigorta faaliyetleri ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde görünmektedir. Bunun sebebi çalışma kapsamında bu sektörlerde yer alan iş yeri sayısının az olmasıdır. Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ise yüzde 7,1 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 10,5 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Isparta ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörleri arasında; Finans ve sigorta faaliuetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnsan sağlığı ve sosyal hizmetleri, İdair ve destek hizmet faaliyetleri,Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri,Bilgi ve iletişim ,İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörleri yer almıştır.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

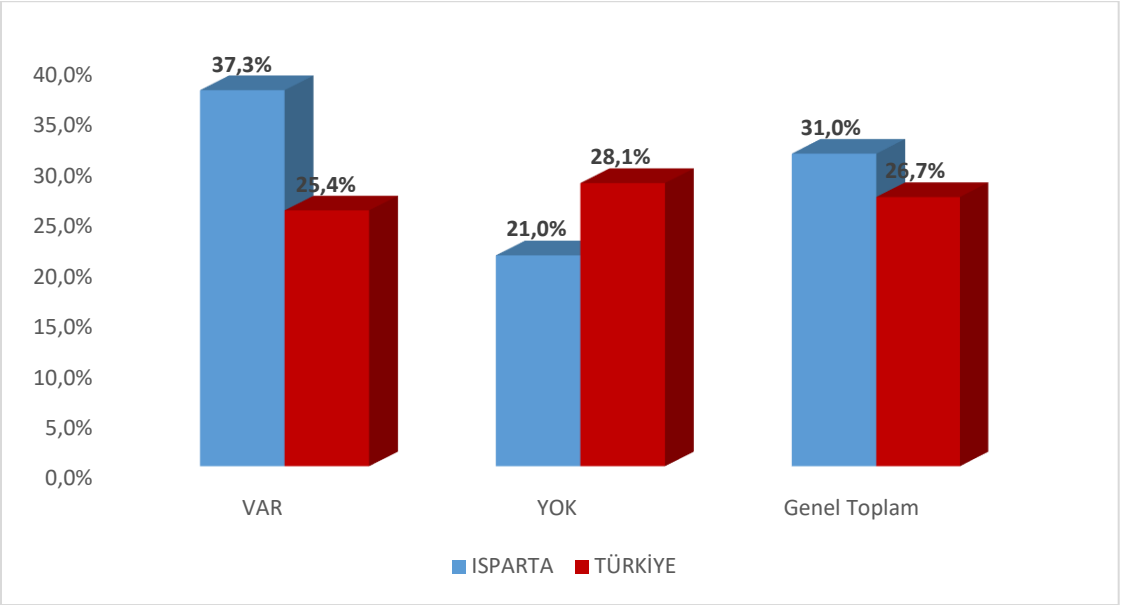

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Isparta ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 37,3'ü kadın, yüzde 62,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 21'e düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 31'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 3 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece

2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Isparta ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

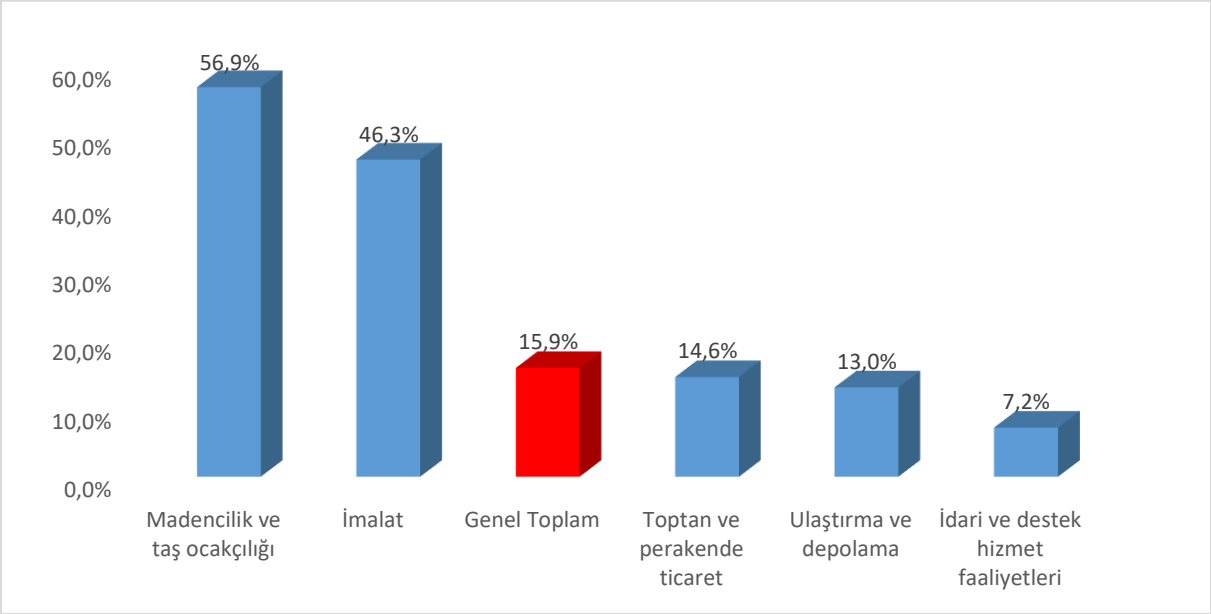

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 16 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve taş ocakcılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 56,9'unda ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 46,3 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Isparta ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

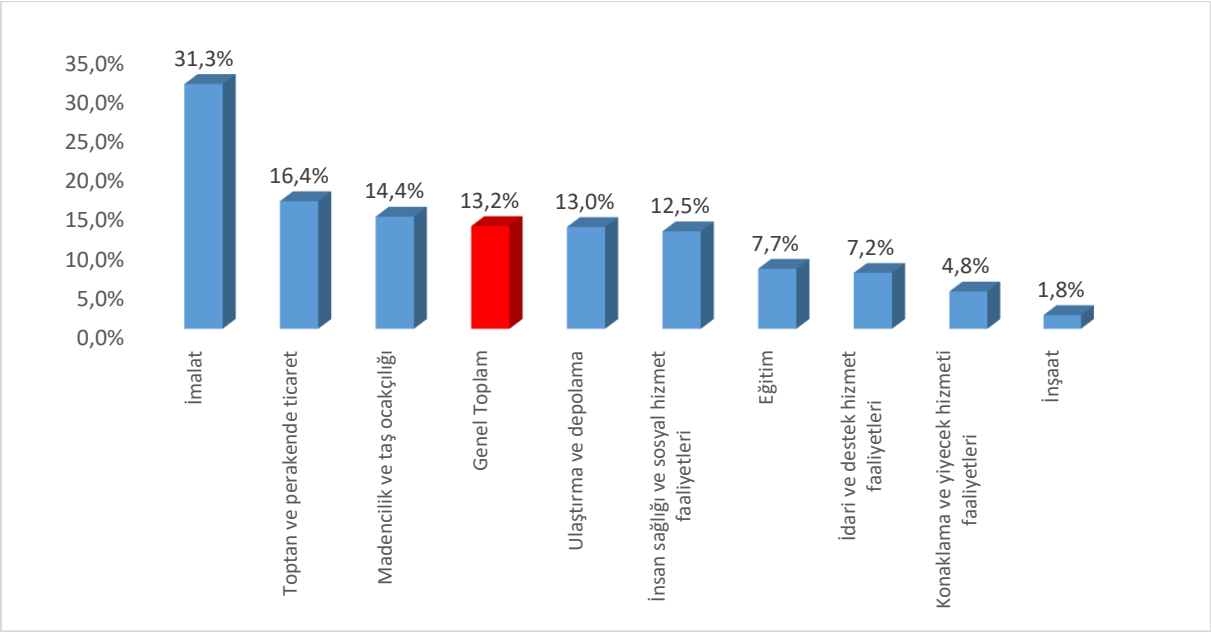

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 16 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 13,2 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 31.3'ü Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 16,4 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 14,4 ile Maden ve taş ocakçılığı Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu üç sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Isparta ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Isparta ilinde İmalat sektöründen sonra ikinci sırada en çok işveren sayısına sahip sektörün İnşaat olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 1,8 ile son sırada yer almaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

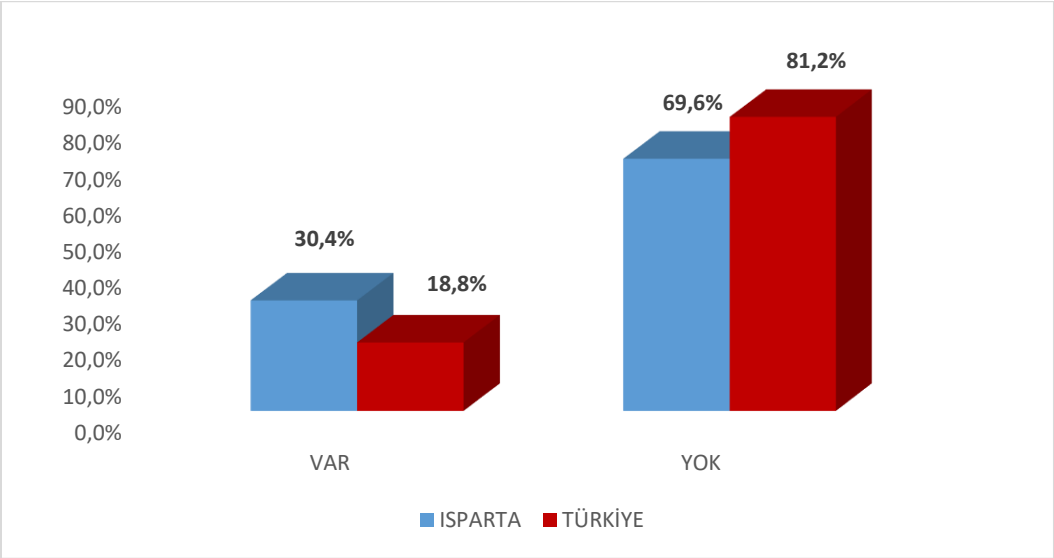

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 30,4'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Türlerinin Oranı (%)

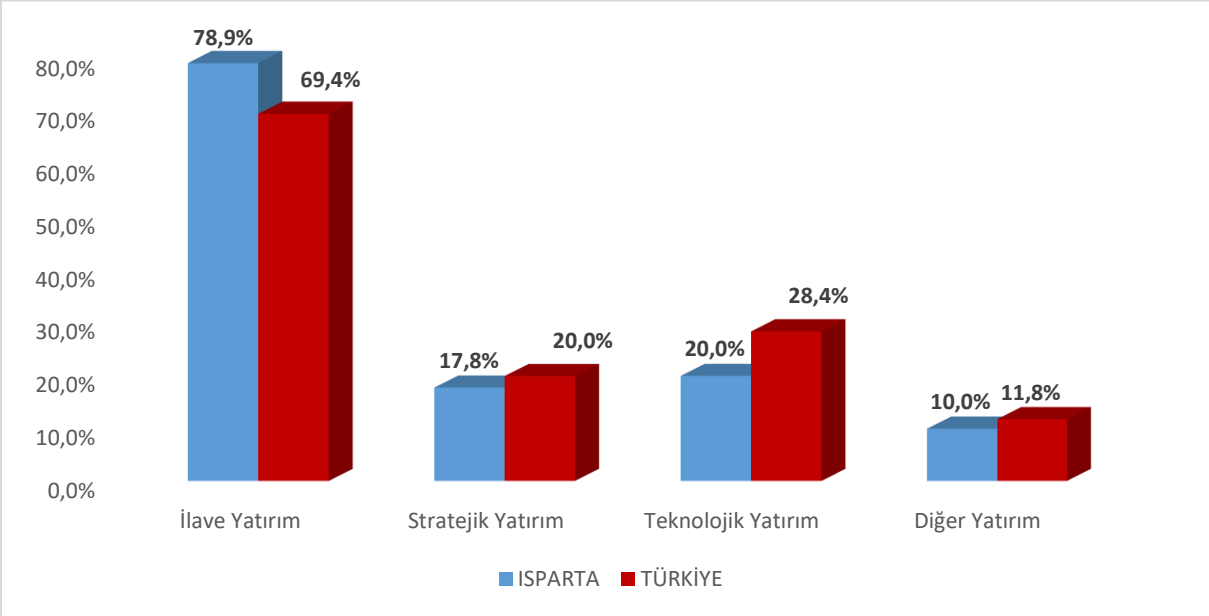

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Isparta ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 78,9'u ilave yatırım, yüzde 20,0'ü teknolojik yatırım ve yüzde 17,8'i stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü

ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

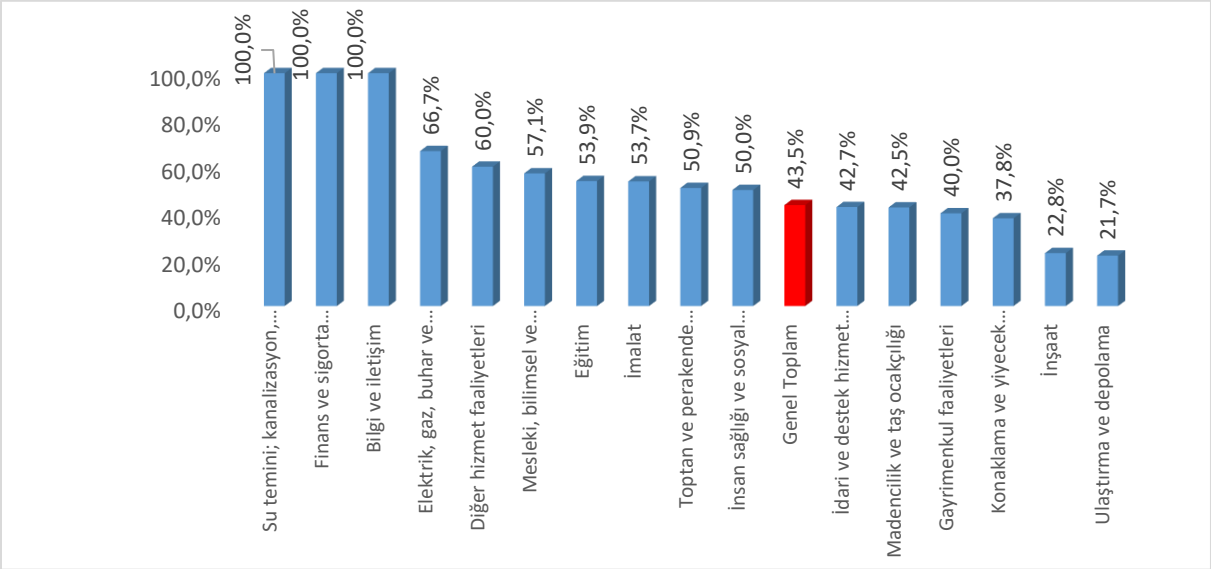

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Isparta ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 43,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Isparta ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Isparta ilinde Su temini; kanalizasyon, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü, Bilgi ve iletişim faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma yüzdesi 53,7 ile il genelinin üzerinde bir seviyede gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	67,7%	100,0%	33,8%	0,0%	0,0%
İmalat	11,1%	72,3%	80,5%	52,8%	5,6%	8,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	50,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	7,7%	53,8%	61,5%	46,2%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	67,9%	60,7%	50,0%	3,6%	3,6%
Ulaştırma ve depolama	20,0%	40,0%	100,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	50,0%	50,0%	75,3%	12,1%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	37,5%	50,0%	87,5%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	83,2%	67,2%	83,2%	0,0%	16,8%
Eğitim	0,0%	28,6%	71,4%	42,9%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	75,0%	50,0%	75,0%	25,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	33,3%	100,0%	66,7%	33,3%	33,3%
Genel Toplam	**5,4%**	**62,1%**	**69,0%**	**56,6%**	**4,6%**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 69 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 62,1'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden yararlanırken yüzde 56,6'sı İş başı eğitim programları alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Isparta ilinde en çok Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem İşbaşı eğitim programı hem de Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe ise işyerlerinin tamamı hem Danışmanlık ve

Yönlendirme hem de İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden faydalanmıştır. Bilgi ve iletişim sektöründede aynı durum söz konusudur.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 75'i İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 75'i ise Danışmanlık ve Yönlendirme yüzde 50'si de Eleman Talebi hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Isparta ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	14,3%	1,3%	3,4%	5,5%	0,0%	16,7%
Memnun Değilim	14,3%	2,5%	2,3%	1,4%	16,8%	16,7%
Memnunum	71,4%	96,2%	94,4%	93,1%	83,2%	66,7%

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 96,2 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 94,4 ile Eleman Talebi, yüzde 93,1 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 83,2 Kısa Çalışma Ödeneği, yüzde 66,7 ile Mesleki Eğitim Kursu ve yüzde 71,4 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetleri izlemektedir. Yine bu hizmetlerde memnuniyet oranları yüksektir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

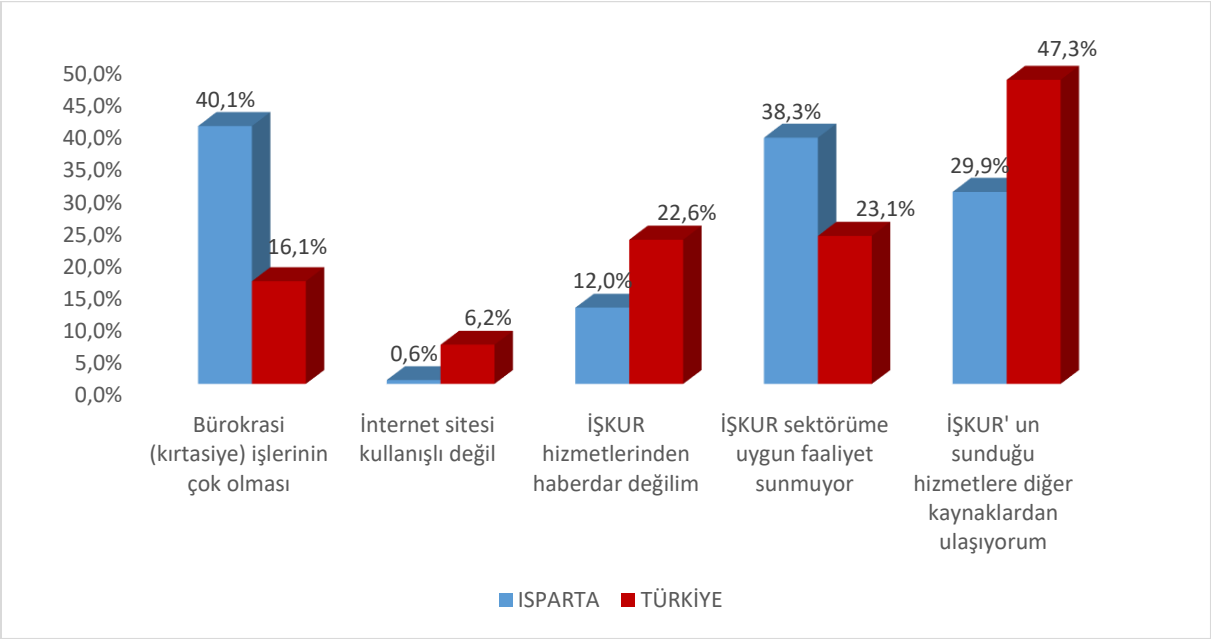

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 40,1 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ,yüzde 38,3 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 29,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Isparta ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 13 bin 913 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 9 bin 601 çalışan erkeklerden, 4 bin 313 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	1.416	2.778	4.194
Madencilik ve taş ocakçılığı	201	1.461	1.662
Toptan ve perakende ticaret	343	1.194	1.537
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	767	561	1.328
İnşaat	52	1.155	1.207
Ulaştırma ve depolama	95	948	1.043
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	645	319	964
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	273	335	608
Eğitim	334	253	587
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	54	181	235
Gayrimenkul faaliyetleri	43	95	138
Bilgi ve iletişim	20	114	134
Diğer hizmet faaliyetleri	32	87	119
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	14	77	91
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	9	30	40
Finans ve sigorta faaliyetleri	13	14	26
Genel Toplam	**4.313**	**9.601**	**13.913**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Isparta ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile Madencilik ve taş ocakcılığı sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Isparta ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 28,9'u, kadınların ise yüzde 32,8'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 30,1 olarak gerçekleşmiştir.

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan İdari ve destek hizmet faaliyetleri,Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde de benzer bi durum görülmektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	869	2.507	3.377
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	389	2.816	3.205
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	703	1.220	1.923
Hizmet ve Satış Elemanları	591	912	1.502
Profesyonel Meslek Mensupları	662	756	1.418
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	765	530	1.295
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	286	675	961
Yöneticiler	39	155	193
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	9	30	40
Genel Toplam	**4.313**	**9.601**	**13.913**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarının çalışan sayısı içindeki oranlarının benzer olduğu görülmektedir. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda çalışanların yüzde 74,3'i erkek, yüzde 25,7'si kadınlardan oluşmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 23 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 13,8 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu yer almaktadır.

Isparta ilinde Kadın çalışanların sıralamasına bakıldığında Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelik gerektirmeyen meslek grupları görülmektedir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazladır. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Mermer İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Mermer İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Temizlik Görevlisi (Hastane)	Şoför-Yük Taşıma
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Mermer İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Hemşire	Meydancı - İplik
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Hasta Danışmanı	Mermer Ocakçısı
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Hasta Danışmanı	Konfeksiyon İşçisi	İş Makineleri Operatörü
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Isparta ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Mermer işçisi hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Hemşire, Hasta Danışmanı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Konfeksiyon İşçisi ve Büro Memuru (Genel) bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık

işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	162	3,7%	32,9%
Toptan ve perakende ticaret	62	3,9%	29,1%
İnşaat	27	2,2%	10,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24	2,4%	25,0%
Ulaştırma ve depolama	22	2,1%	17,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21	3,3%	23,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20	1,5%	21,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	7	5,0%	40,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	6	13,6%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,9%	14,3%
Eğitim	1	0,2%	7,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	0,1%	14,4%
Genel Toplam	**356**	**2,5%**	**22,0%**

Kaynak: İPA 2018

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 68 işyerinde 356 açık iş tespit edilmiştir. Isparta ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 356 kişilik açık işin yüzde 45,5'ine tekabül eden 162 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 2,5 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Isparta ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 13,6 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan iş yeri oranında, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Isparta ilinde 20+ çalışanı olan 1 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Isparta ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında Gayrimenkul faaliyetleri ve İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

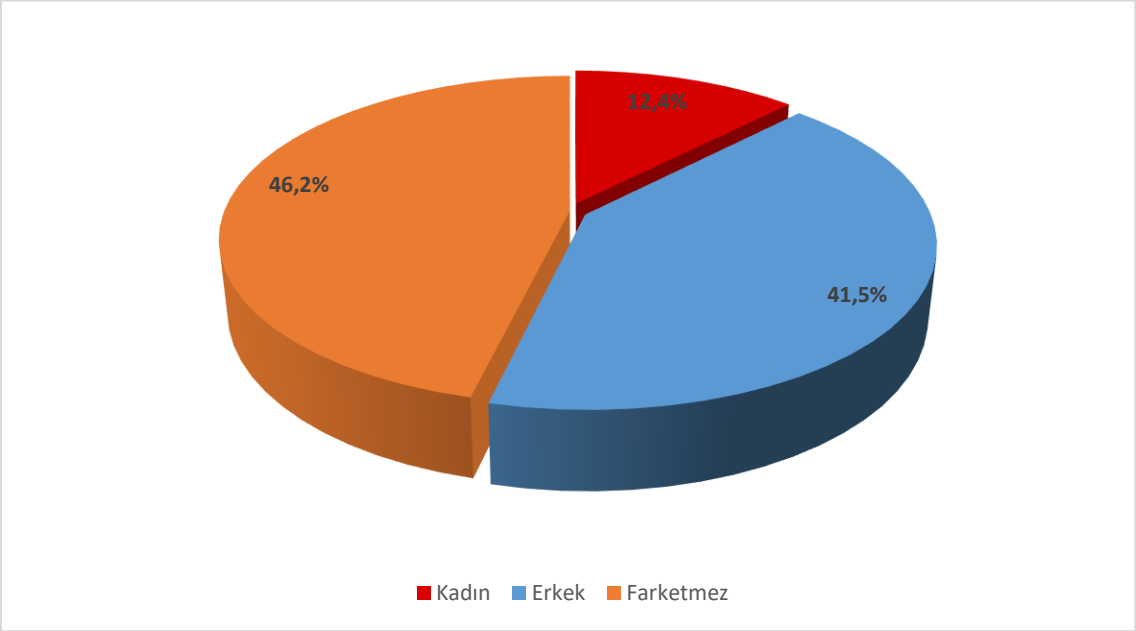

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Isparta ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Isparta ilinde açık işlerin yüzde 41,5'inde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Isparta ilinde yüzde 12,4 lük seviye ile Türkiye genelinin üzerine çıkmıştır.Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Isparta ilinde ise işverenlerin yüzde 46,2'si açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

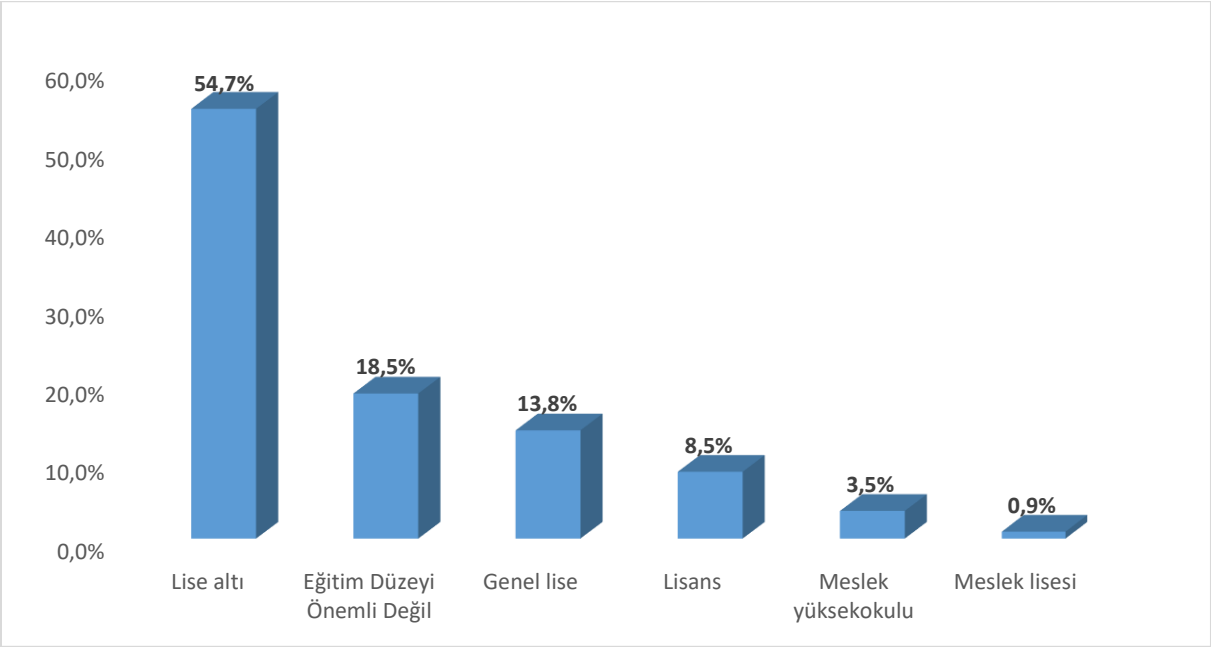

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilindeki açık işlerin yüzde 54,7'sinde işverenler lise altı eğitim düzeyi talep ederek birinci sırada yer almıştır. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 18,5 ile eğitim düzeyi önemli değil olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,9 ile meslek lisesidir. Isparta işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin lise altı seviyelerde olduğu görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

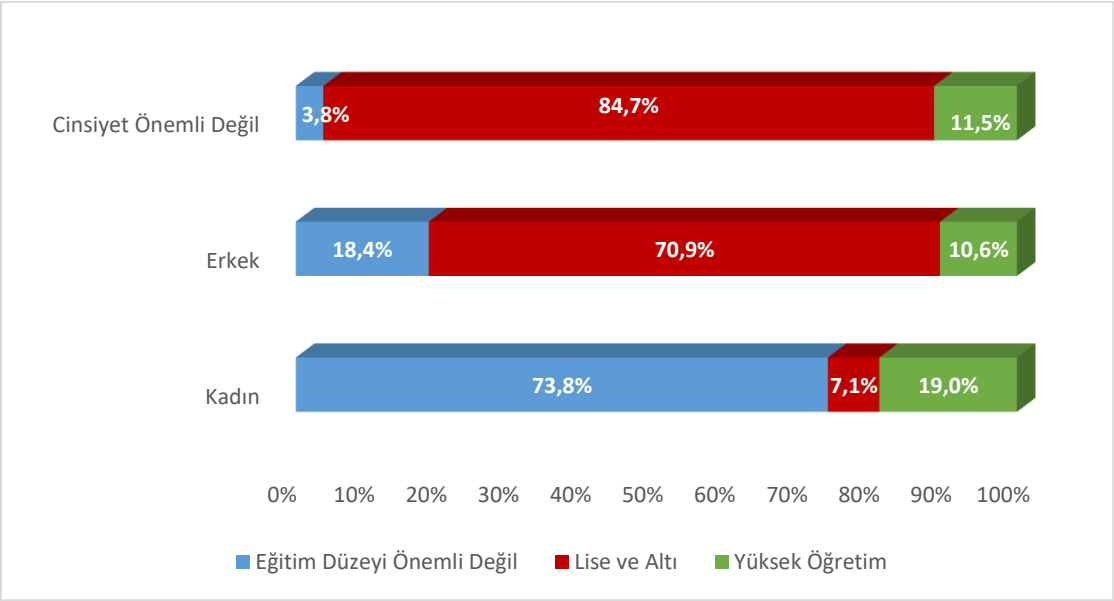

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 3,8 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 84,7 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 11,5 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 18,4 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 73,8 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Hem erkek hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, eğitim düzeyi önemli değil seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

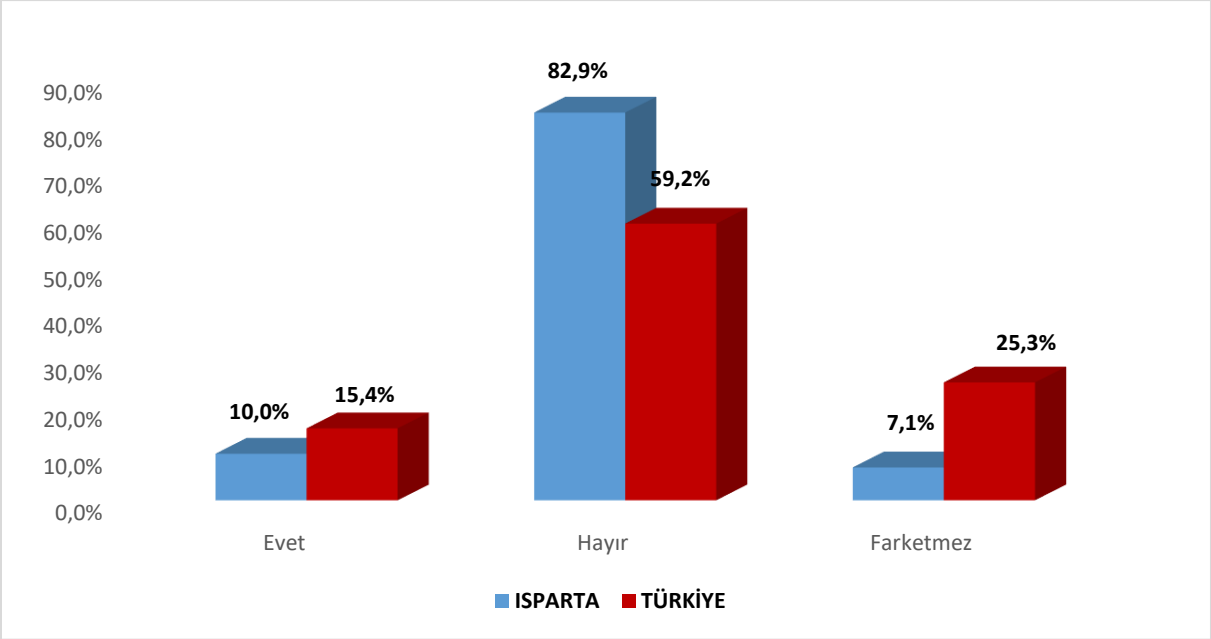

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Isparta ilinde yüzde 10 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 7,1'dir

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Isparta ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

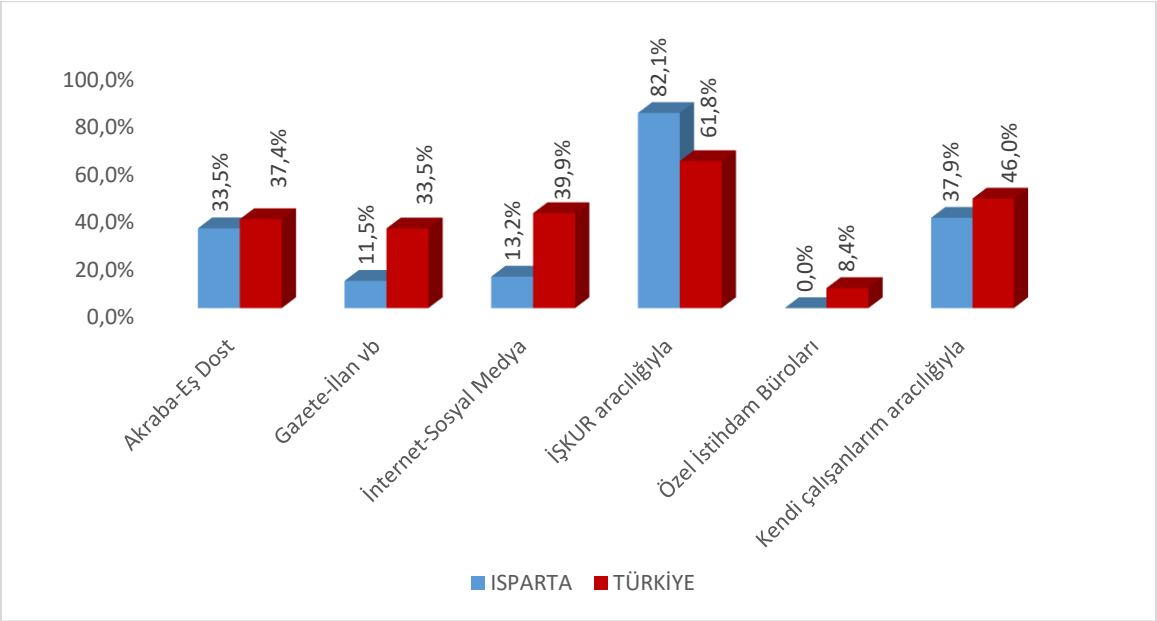

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Isparta ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 82,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinde ikinci sırada yüzde 37,9 ile Kendi Çalışanları aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 33,5 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı olarak kullanılmıştır. Özel istihdam büroları arama kanalı Isparta ilinde kullanılmamaktadır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	1	1
Takım Çalışması	4	3	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	3	3	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	4	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	5	6	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	6	7	7
Bilgisayar kullanımı	6	7	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	8	8	9
Yabancı Dil	-	9	-	10

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi kadınlarda birinci sırada, erkeklerde ise ikinci sırada yer almaktadır. Erkeklerde birinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi bulunmaktadır. Kadınlarda Satış ve Pazarlama becerisi,Yabancı dil ve proje tabanlı çalışmalarda becerileri tercih edilmemiştir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	110	3,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	83	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78	3,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	31	2,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	31	2,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6	0,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	7,3%
Yöneticiler	2	1,1%
Genel Toplam	**356**	**2,5%**

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30,8'dir. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Isparta ili için tespit edilen yüzde 2,5'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 7,3 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar gelmektedir. Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grupları il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	83,3%	16,7%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%
Hizmet Ve Satış Elemanları	73,3%	13,3%	43,3%	83,3%	0,0%	40,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	29,3%	16,0%	17,3%	89,3%	0,0%	37,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	20,0%	56,7%	16,7%	86,7%	0,0%	36,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	20,3%	6,3%	0,0%	83,5%	0,0%	27,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	60,0%	0,0%	30,0%	80,0%	0,0%	20,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	33,3%	0,0%	7,6%	78,1%	0,0%	49,5%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**33,5%**	**11,5%**	**13,2%**	**82,1%**	**0,0%**	**37,9%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet Ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları ,Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar,Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları Meslek Mensupları en fazla İnternet-Sosyal Medya arama kanalı ile aranmaktadır. Yöneticiler meslek grubunda sadece Akraba-Eş Dost ve Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1	-	2	-	-	3	-
Temizlik Görevlisi	1	-	2	-	-	4	3
Beden İşçisi (Genel)	1	-	3	-	-	4	2
Garson (Servis Elemanı)	2	5	1	-	-	4	3
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1	-	-	-	-	-	-
Konfeksiyon İşçisi	1	-	-	-	-	2	3
Şoför-Yük Taşıma	1	3	3	2	5	4	3
Terzi	1	-	-	-	-	-	-
Hemşire	-	-	1	-	4	2	3
Geri Dönüşüm İşçisi	1	-	-	-	-	2	3

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Isparta ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) , Konfeksiyon İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Terzi ve E Geri Dönüşüm İşçisi mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır. Öncelik sırası Hemşire ve Garson(Servis elemanı) mesleklerinde farklılık göstermiştir.Hemşire ve Garson (Servis elemanı) mesleklerinde ilk sırada İletişim ve ifade yeteneği yer almaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Konfeksiyon İşçisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Hemşire	Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Terzi	Garson (Servis Elemanı)
Tıbbi Sekreter	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Bulaşıkçı (Stevard)	Pazarlamacı	Geri Dönüşüm İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Ön Muhasebeci	Makine Bakımcı	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Şoför-Yük Taşıma
Garson (Servis Elemanı)	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Bobinci - Yün İplik	Terzi
Büro Memuru (Personel)	Isıcam İmal İşçisi	Laborant (Tekstil)	Hemşire
Satış Danışmanı / Uzmanı	Paketleme İşçisi	Mekaniker-Buhar Kazanları	Geri Dönüşüm İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Konfeksiyon İşçisi, Şoför-Yük Taşıma ,Hemşire ve Geri Dönüşüm İşçisi Operatörüdür.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Konfeksiyon İşçisi, Temizlik Görevlisi ve Hemşiredir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Garson (Servis Elemanı) ve Şoför-Yük Taşıma, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Isparta ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi

nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Isparta ilinde ise 20+ istihdamlı 113 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 36,5 ile Isparta ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 30,5 olarak hesaplanmıştır.

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin fazla olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Isparta ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	186
Toptan ve perakende ticaret	66
İnşaat	54
Ulaştırma ve depolama	38
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	37
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17
Madencilik ve taş ocakçılığı	16
Eğitim	10
Gayrimenkul faaliyetleri	8
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Bilgi ve iletişim	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	**463**

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 463 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 40'ı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ile İnşsaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

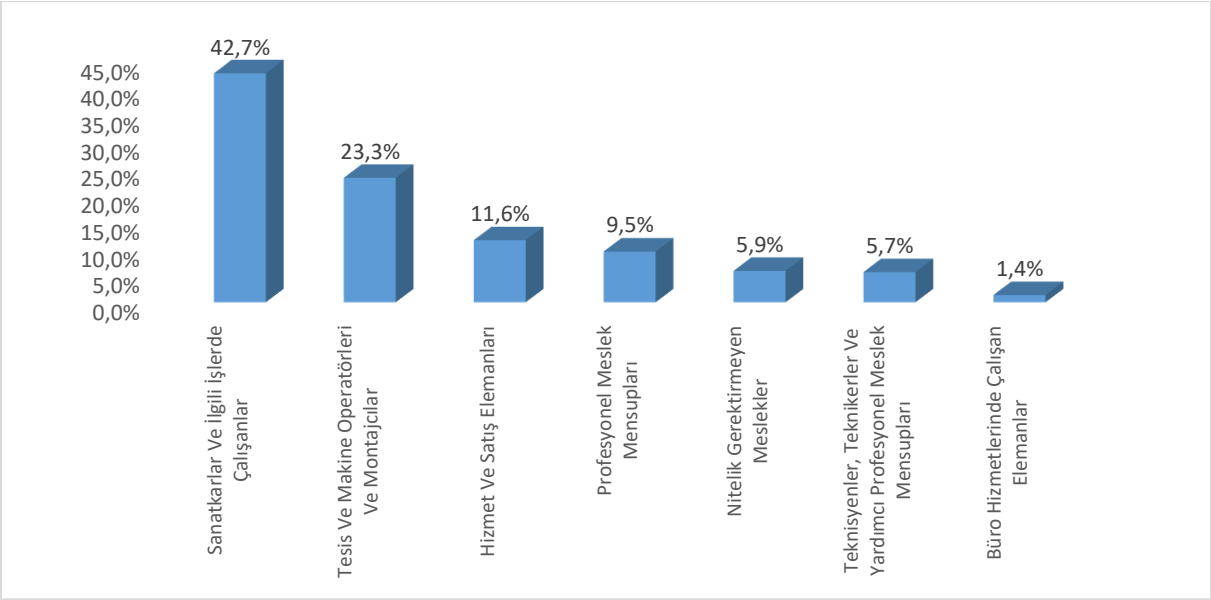

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 198 kişi ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 42,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır. Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almakta iken Isparta ilinde bu durum Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilme oranı en az Yöneticiler meslek grubunda yer almakta iken Ispartadada bu durum farklılık göstermiştir.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	51
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	37
Elektrikçi (Genel)	14
Güvenlik Görevlisi	10
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	10
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	10
Metal Mamuller Montaj İşçisi	10
Şoför-Yük Taşıma	10
Terzi	10
Diğer	298
Toplam	**463**

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 51 kişi ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 37 kişi ile İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve 14 kişi ile Elektrikçi (Genel) meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleğinin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Isparta ilinde söz konusu meslek, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Terzi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

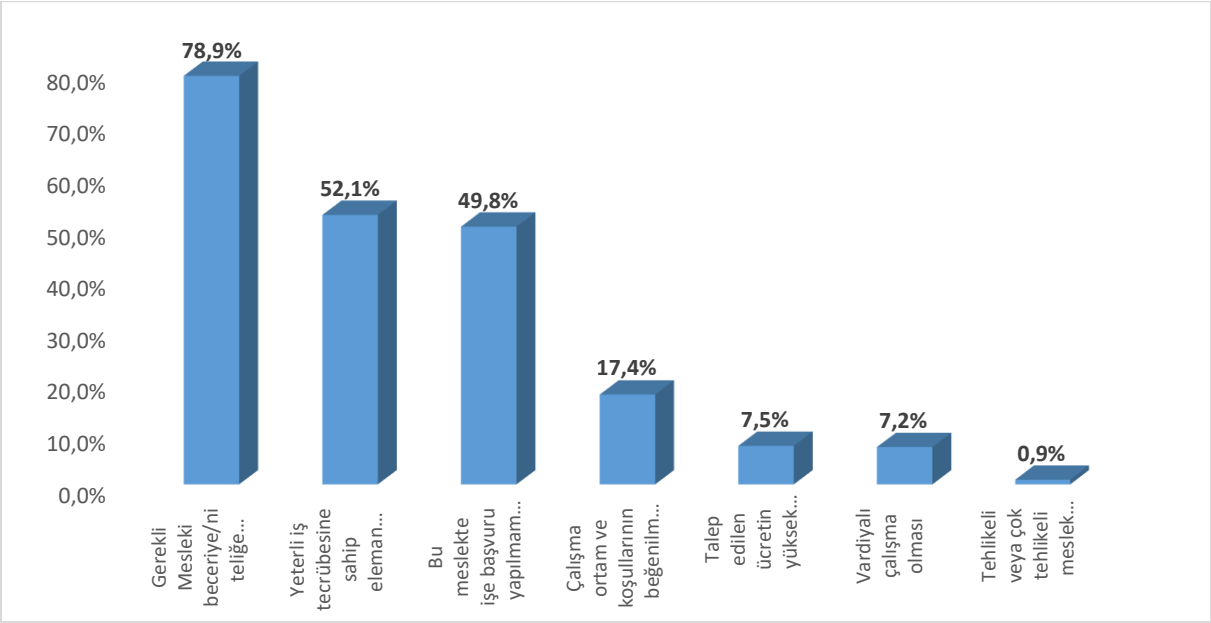

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada erekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	63,3%	77,6%	30,6%	10,2%	0,0%	0,0%	0,0%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	14,3%	100,0%	0,0%	85,7%	0,0%	85,7%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	30,8%	92,3%	69,2%	7,7%	7,7%	0,0%	7,7%
Güvenlik Görevlisi	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	50,0%	80,0%	10,0%	30,0%	30,0%	0,0%	0,0%
Terzi	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında Güvenlik Görevlisi,İnşaat Kalıpçısı ve Terzi mesleklerinde temininde güçlük çekilme nedenlerinin arasında bu meslekte Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması görülmektedir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Garson (Servis Elemanı)
Pazarlamacı
Ön Muhasebeci
Temizlik Görevlisi
Muhasebeci
Şoför-Yük Taşıma
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah
Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz

edilerek Isparta ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Isparta ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işverenlerin yüzde 26’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 5 işyerinden 1’i istihdamın artacağını öngörürken, Isparta’da her 4 iş yerinden 1’i istihdamın artacağını öngörmektedir.Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Isparta ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 4,1 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	31,4%	4,5%	35,8%	28,4%
Toptan ve perakende ticaret	27,3%	1,8%	38,2%	32,7%
İnşaat	24,6%	7,0%	49,1%	19,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43,0%	0,0%	35,8%	21,2%
Ulaştırma ve depolama	21,7%	0,0%	56,5%	21,7%
Eğitim	30,8%	0,0%	38,5%	30,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18,9%	4,8%	47,8%	28,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	40,0%	0,0%	40,0%	20,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14,3%	14,3%	50,0%	21,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	14,4%	0,0%	71,2%	14,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	20,0%	20,0%	60,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	**26,0%**	**4,1%**	**44,3%**	**25,7%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olarak gerçekleşmiştir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 39,1'i, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 34'ü gelecek dönemde istihdam değişimi hakkında fikirlerinin olmadıını belırtmişlerdir.Benzer biçimde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Madencilik ve taş ocakçılığı başta olmak üzere diğer sektörlerde de gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	24,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	7	18,4%
İnşaat	156	12,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	14	11,4%
Eğitim	58	9,8%
Ulaştırma ve depolama	92	8,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	92	6,9%
İmalat	219	5,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	6	4,6%
Toptan ve perakende ticaret	69	4,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	73	4,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25	4,1%
Genel Toplam	**816**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Isparta'de ise bu oran, yüzde 5,9 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 219 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenemektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 24 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 6 kişilik artıştır. Bu da sektörün Isparta ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

İstihdam azalışı beklenen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	308	9,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	129	8,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	222	6,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	88	4,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	56	4,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8	0,9%
Yöneticiler	1	0,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4	0,3%
Genel Toplam	**816**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2018

Tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 308 kişilik artış ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış Yöneticiler meslek grubudur.

Çalışan sayısında ikinci sırada yer alan Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 9,6'lık bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar net istihdam değişim oranı yüzde 0,3 ile sıralamada gerilerde kalsamasına rağmen en az net istihdam değişimi beklenen meslek olmamıştır. Bunun en önemli sebebi çalışan sayısına oranla daha az artış beklenmesidir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Şoför (Yolcu Taşıma)	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı
Mermer İşçisi	Betonarme Demircisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Paketleme İşçisi
Güvenlik Görevlisi	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
İnşaat Ustası	İşyeri Hekimi
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Diğer Ağaç İşlem İşçileri
Halı Onarıcı (Elle Veya Basit Makinelerde)	Diş Protez Teknisyeni
Temizlik Görevlisi	Alçı Sıva Uygulayıcısı
Soğuk Demirci	Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Şoför (Yolcu Taşıma), Mermer İşçisi ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) olup, Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı,Betonarme Demircisi ve Beden İşçisi(Taşıma, Yükleme-Boşaltma)Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda tek ortak meslek olarak Mermer İşçisi görülmektedir. Isparta ili için bu mesleğin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda hiç ortak meslek bulunmamaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

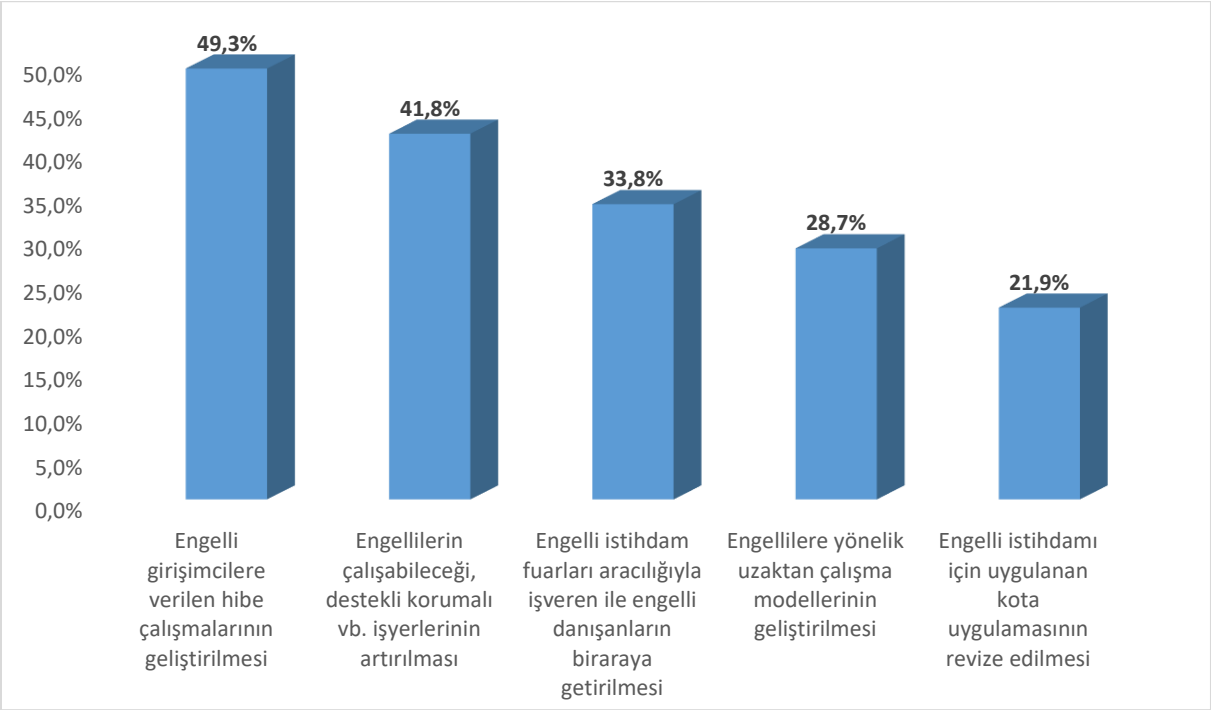

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 49,3'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 41,8'i engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını ve yüzde 33,8'i ise engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların biraraya getirilmesi modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Türkiye genelinde ve Isparta ilinde işverenlerin ilk üç önerisinin ikisi benzerlik göstermektedir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

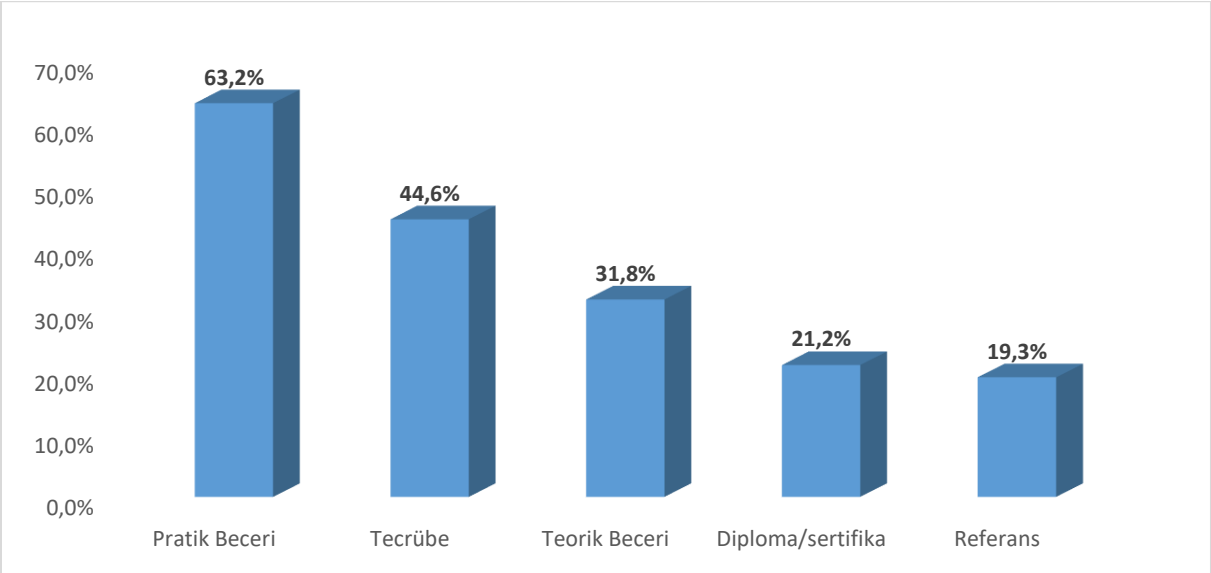

Kaynak: İPA 2018

ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 63,2'si Pratik Beceri, yüzde 44,6'sı Tecrübe ve yüzde 31,8'i Teorik beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Isparta ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Isparta ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

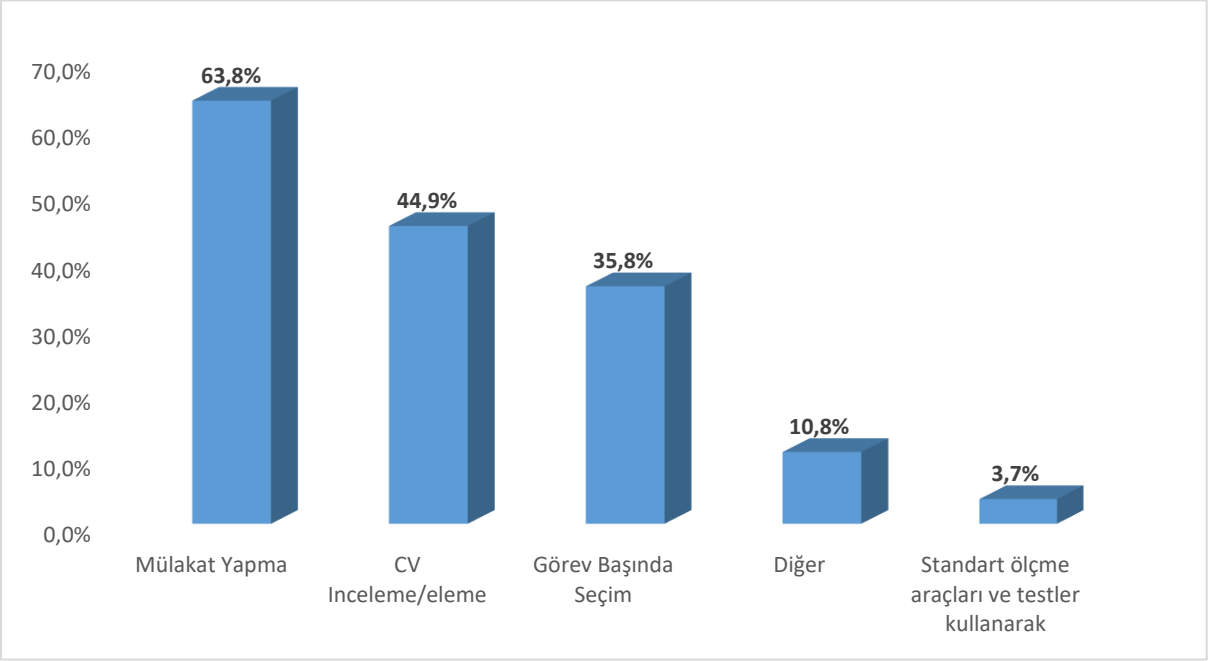

Kaynak: İPA 2018

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 63,8'i Mülakat yapma, yüzde 44,9'u CV inceleme/eleme ve yüzde 35,8'i Görev Başında Seçim ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Isparta ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Isparta İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Isparta'da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 8,7 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her beş kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. Isparta ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Isparta'de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 28,9'u erkeklerden, sadece yüzde 32,8'i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Isparta'daki kadınların ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip ve kalifiye elemanların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise; Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Isparta'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 49 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 28 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre azalış meydana

gelmiştir. 2010 yılında 61 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 49 düşmesi ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 53 iken 2017 yılında bin 28 kişi olması İŞKUR kurslarında kurs sayısı azalsa da kişi sayısında belirgin bir fark olmadığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu program katılımcı sayılarında büyük farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Isparta ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Madencilik ve taş ocakçılığı, Toptan ve perakende ticaret sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 309 işyerinde 356 açık iş tespit edilmiştir. Isparta ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 356 kişilik açık işin 162 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat faaliyetleri sektörleridir.

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 2,5'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Isparta ilinde 20+ istihdamlı 1 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Isparta ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 3,2'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda

eğitim düzeyinden çok meslekte Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması,Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Güvenlik Görevlisi, İnşaat Kalıpçısı (Ahşap), Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ve Terzi mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Isparta ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı ve Ön Muhasebeci olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işverenlerin yüzde 26’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Isparta‘de bu sayı 1’e düşmektedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumsuz baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin küçülmeye gideceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 4,1 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……
TELEFON/E-POSTA :……

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …… Unvanı :……
Tarih : …… Telefonu : ……
E-Posta :…… İmza/Kaşe: ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli :.....
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……. (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……. (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.